
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Hovedutvalg helse, omsorg, velferd og oppvekst Ungdomsrådet		

Helhetlig plan for helse og omsorg

Vedlagte dokumenter:

- 1 Helhetlig plan for helse og omsorg 2026-2035
- 2 Handlingsplan helse pleie omsorg 2018-2028 vedtatt 31.05.18
- 3 Kommunal planstrategi 2025-2028
- 4 Kommuneplanens samfunnsdel_Snåsa_080922_vedtatt
- 5 Vedlegg til kommuneplanens samfunnsdel_Snåsa_Vedlegg_080922

Ikke vedlagte dokumenter:

Ingen.

Hjemmel for behandling:

Kommunestyres vedtak PS sak 38/2025, Opprettelse av planutvalg for helhetlig plan for helse, pleie og omsorg 2025/966.

Delegeringsreglementet 6.4.1

Saksopplysninger:

Kommunal planstrategi 2025-2028 fastslår at tidligere delplaner innen helseområdet skal avvikles og samles i én helhetlig plan for helse, pleie og omsorg. Bakgrunnen er at tjenesteområdet står i en situasjon med økende kompleksitet, økt aktivitet, økte krav, demografiske endringer og utfordringer knyttet til økonomi og kompetanse. Et samlet strategisk dokument er nødvendig for å styre utviklingen.

Planen bygger på kommuneplanens samfunns mål og verdiene ekte, raus og modig. Den legger føringer og strategier for hvordan Snåsa kommune vil utvikle helse-, pleie- og omsorgstjenestene de neste ti årene.

Planarbeidet er gjennomført av et bredt og tverrfaglig planutvalg bestående av ledere i tjenesteområdet, hovedtillitsvalgt, erfaringskonsulent/brukerrepresentant og politisk representant fra hovedutvalg for helse, omsorg, velferd og oppvekst. Kommuneoverlegen og enhetsleder for samisk språk og kultur har også deltatt i arbeidet.

Det er gjennomført ni møter i planutvalget med totalt 134 arbeidstimer, der dokumentasjon, utfordringsbilde og faglige vurderinger er drøftet grundig. Arbeidet har vært preget av åpenhet, god medvirkning og tydelig forankring i alle deler av tjenesten. Planen er utarbeidet i tråd med prinsippene for Kommune 3.0, med vekt på samarbeid, samhandling og aktiv involvering fra ansatte og brukere.

Mål for helse, pleie og omsorg

Planen beskriver fire overordnede mål for tjenesteområdet:

1. **Attraktiv og inkluderende** – Helsetjenesten skal bidra til et lokalsamfunn som fremmer helse, forebygging, tidlig innsats, tilhørighet og sosial deltakelse
2. **Synlig og kompetent** – Helsetjenesten skal være lett å forstå og finne, faglig sterk og preget av tverrfaglig samarbeid. Ansatte skal ha nødvendig kompetanse og utviklingsmuligheter
3. **Verdiskapende og modig** – Helsetjenesten skal bruke ressursene smart og være innovativ, utviklingsorientert og modig. Den skal ta i bruk nye løsninger som gir bærekraftige tjenester.
4. **Trygg** – Innbyggerne skal oppleve helsetjenestene som trygge, tilgjengelige og av høy kvalitet, med god pasientsikkerhet, kontinuitet, beredskap og respekt for samisk språk og kultur.

Strategiske satsingsområder

Planen beskriver 10 hovedstrategier:

1. Ivaretagelse av sørsamisk språk og kultur
2. Digitalisering og velferdsteknologi
3. Bo trygt hjemme
4. Samarbeid med frivilligheten
5. Kompetanse og rekruttering
6. Oppgave- og ressursfordeling
7. Kommune 3.0
8. Forebygging og helsefremming
9. Samfunnsdeltakelse
10. Pårørendesamarbeid

Strategiene skal følges opp i ordinær virksomhetsstyring.

Snåsa står overfor et bredt og sammensatt utfordringsbilde innen helse, pleie og omsorg. Den demografiske utviklingen med en større andel eldre og færre i arbeidsfør alder gjør at tjenestebehovet øker samtidig som tilgangen på arbeidskraft reduseres. Rekrutterings- og kompetansemangel er merkbart og skaper sårbarhet i små fagmiljøer. Brukerne har mer komplekse helseutfordringer enn tidligere, både innen somatikk, psykisk helse og rus, noe som krever tverrfaglige tjenester, bedre samhandling og mer avansert oppfølging i hjemmet.

Det er også økende behov knyttet til barn og unge, særlig innen psykososial helse og tidlig innsats. Snåsa mottak har om lag 200 beboere med varierende somatiske og psykiske behov, og dette krever god koordinering og tydelige rutiner i flere tjenester. Samtidig står kommunen i en økonomisk situasjon som krever nøye prioriteringer, effektiv ressursbruk og utvikling av nye arbeidsformer.

Som forvaltningskommune for sørsamisk språk og kultur har Snåsa et særskilt ansvar for å sikre språklig og kulturelt trygge tjenester. Pårørende spiller en stadig viktigere rolle, og det er nødvendig med god støtte og veiledning for å sikre både deres og brukernes trygghet. Samlet sett gjør disse faktorene at tjenesteområdet må utvikles i en mer helhetlig, innovativ og bærekraftig retning.

Planen viser også til konkrete folkehelse tall som underbygger utfordringsbildet, blant annet høyere andel eldre enn landsgjennomsnittet, økt uføretrygd i aldersgruppen 45–66 år og økt etterspørsel etter både hjemmetjenester og psykisk helse. Dette gir et tydelig grunnlag for de strategiske prioriteringene.

Helsetjenesten i Snåsa har samtidig flere styrker som trekkes fram i planen, blant annet fleksibilitet, korte beslutningsveier, samlokalisering av tjenester og høy grad av tverrfaglig samhandling. Dette gir gode forutsetninger for å lykkes med nødvendig tjenesteutvikling

Vurdering:

Kommunedirektøren vurderer at helhetlig plan for helse, pleie og omsorg er et nødvendig og faglig solid styringsdokument som gir tydelig retning for tjenesteområdet i en periode med store endringer. Planen:

- gir en realistisk og grundig beskrivelse av utfordringsbildet
- har tydelige mål basert på verdiene ekte, raus og modig
- tar hensyn til demografiske endringer og behov for omstilling
- legger vekt på forebygging, tidlig innsats og helsefremming
- styrker kommunens arbeid som tospråklig forvaltningskommune
- er godt forankret gjennom bred medvirkning og ni møter i planutvalget
- legger tydelig opp til tverrfaglig samarbeid, innovasjon og smartere ressursbruk

Planen innebærer ingen direkte økonomiske konsekvenser på vedtakstidspunktet. Økonomiske vurderinger, prioriteringer og ressursdisponering vil bli tatt i de årlige budsjett- og virksomhetsplanprosessene. Oppfølging og gjennomføring av planen skjer gjennom årlige virksomhetsplaner, der strategiene konkretiseres til mål, handlinger og prioriteringer. Dette sikrer en dynamisk og tilpasningsdyktig oppfølging av planen.

Planen anbefales vedtatt som et rammedokument, og skal følges opp gjennom virksomhetsplaner, budsjettprosesser og strategisk utviklingsarbeid.

Vurderinger i forhold til folkehelse:

Helhetlig plan for helse, pleie og omsorg har et tydelig folkehelseperspektiv og legger vekt på forebygging, tidlig innsats og helsefremmende arbeid gjennom hele livsløpet. Planen underbygger kommuneplanens mål om å redusere sosiale helseforskjeller og sikre en bærekraftig tjenesteutvikling. De strategiske prioriteringene – særlig forebygging og helsefremming, bo trygt hjemme, pårørendesamarbeid og samfunnsdeltakelse – vil bidra til styrket mestring, økt livskvalitet og lavere behov for mer omfattende tjenester på sikt. Planen adresserer også viktige folkehelseutfordringer som demografiske endringer, psykisk helse hos barn og unge, rusproblematikk og ensomhet blant eldre. Kommunedirektøren vurderer at planen gir et godt grunnlag for å videreutvikle et systematisk, kunnskapsbasert og målrettet folkehelsearbeid.

Vurderinger i forhold til trafiksikkerhet:

Planen har ikke trafiksikkerhet som primært fokusområde, men flere av tiltakene vil indirekte kunne påvirke trafiksikkerheten positivt. Dette gjelder særlig satsingen på bo trygt hjemme, som forutsetter gode og trygge transportløsninger for ansatte og brukere, samt økt bruk av velferdsteknologi som kan redusere behovet for reiser. Videre kan styrking av forebyggende arbeid og tverrfaglig samarbeid bidra til tryggere transport for personer med nedsatt funksjonsevne, eldre med sammensatte behov og barn og unge som mottar tjenester. Planen vurderes å være i tråd med kommunens overordnede mål om trafiksikkerhet, men påvirker ikke området i betydelig grad.

Vurderinger i forhold til sørsamisk språk og kultur:

Som forvaltningskommune for sørsamisk språk og kultur har Snåsa et særskilt ansvar for å sikre at tjenestene er språklig og kulturelt trygge. Planen ivaretar dette på en tydelig måte gjennom en egen strategi for sørsamisk språk og kultur, og ved å integrere perspektivet i mål, verdier og tiltak. Planen legger til rette for kompetanseheving, rekruttering, språkbevisste arbeidsprosesser og utvikling av tjenester som møter behovene til den sørsamiske befolkningen. Dette er i tråd med krav og forventninger knyttet til samelovens språkregler. Kommunedirektøren vurderer at planen styrker Snåsa kommunes rolle som en synlig og trygg aktør for sørsamisk språk og kultur, og bidrar til å sikre likeverdige tjenester.

Kommunedirektørens forslag til innstilling/vedtak:

Hovedutvalg for helse, omsorg, velferd og oppvekst, legger helhetlig plan for helse og omsorg 2025 -2035 med tilhørende vedlegg ut til høring og offentlig ettersyn i minimum 6 uker. Dette kunngjøres i minst én avis, og saken med vedlegg skal gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier.